

JOCHANAN BEN ZAKKAI - יוֹחָנָן בֶּן זַכַּי

De moeilijke beslissing

WERKBLADEN

OPDRACHT 1 Tijdbalk

Jochanan ben Zakkai leefde in de eerste eeuw van de jaartelling. Judea (Jehoeda) werd in die tijd bestuurd door Romeinse gouverneurs. Om zoveel mogelijk geld naar Rome te kunnen sturen en zo zelf een goede indruk te maken, legden ze de bewoners zware belastingen op. Een deel van dat geld verdween in hun eigen zakken. De gouverneurs stalen zelfs van het geld, dat bestemd was voor het beet hamikdasj. Het was een tijd vol onrust en opstand, die eindigde met de verwoesting van het beet hamikdasj in het jaar 70.

Maak een tijdbalk met de jaartallen en gebeurtenissen uit het blauwe vak. Kijk ook op het infoblad. Zoek er passende illustraties bij. Je mag deze opdracht in een groepje maken. Klik hier voor voorbeelden van [tijdbalken](#).

6 n.g.j.	Judea wordt als de provincie Palestina onderdeel van het Romeinse Rijk
6-66 n.g.j.	Opstanden tegen Rome; het Joodse volk is onderling sterk verdeeld
66 n.g.j.	De Romeinen in Jeroesjalajiem verslagen; Judea (heel even) onafhankelijk
67-70 n.g.j.	Jeroesjalajiem belegerd; eerst door Vespasianus en later door Titus
69 n.g.j.	Vespasianus wordt uitgeroepen tot keizer en keert terug naar Rome
69 n.g.j.	Jochanan ben Zakkai opent een jesjieva in Javne
70 n.g.j.	Onder aanvoering van Titus verwoesten de Romeinen de stad en het beet hamikdasj
70 n.g.j.	Jochanan ben Zakkai maakt Javne tot het religieuze centrum van het Jodendom
80 n.g.j.	Gamliel volgt Jochanan ben Zakkai op als leider van het joodse volk

Keizer Vespasianus op een Romeinse munt

Graftombe van Rabban Jochanan ben Zakkai in Tiberias

De kotel was de westelijke muur van het beet hamikdasj

Deel van de Titusboog in Rome met de menora en andere tempelschatten

OPDRACHT 2 Wie heeft gelijk?

 Lees eerst 'de drie vrienden' op het Infoblad

De bewoners van Jeroesjalajiem waren verdeeld over de manier waarop ze het beste op de Romeinen konden reageren. Dat zie je ook terug bij de vrienden uit het verhaal op het infoblad.

Er waren drie groepen:

1 Zeloten Zij wilden een onafhankelijke Joodse staat Jehoeda en waren bereid om door te vechten, desnoods tot de laatste man. Veel inwoners van Jeroesjalajiem steunden de Zeloten, omdat ze woedend over het gedrag van de Romeinen .

Wie van de drie vrienden past het beste bij de **Zeloten**?

Eliëzer Abba Sikra Sjimón

2 Peroesjiem Zij vonden voortzetten van het Jodendom belangrijker dan politieke onafhankelijkheid. Daarom waren ze bereid om met de Romeinen te onderhandelen. Veel Joodse geleerden behoorden tot de Peroesjiem. Ze werden gesteund door het Sanhedrien, waarvan Jochanan ben Zakkai de voorzitter was.

Wie van de drie vrienden past het beste bij de **Peroesjiem**?

Eliëzer Abba Sikra Sjimón

3 Essenen Een van de vele kleinere religieuze groepen die op een wonder hoopten en/of op de komst van de masjiach. Vasten en dawwenen zagen ze als de belangrijkste strijdmiddelen tegen de Romeinen. Sommige Essenen trokken zich terug in de woestijn om daar in stilte te mediteren en te dawwenen.

Wie van de drie vrienden past het beste bij de **Essenen**?

Eliëzer Abba Sikra Sjimón

Stel, jij woont in Jeroesjalajiem in de tijd van Jochanan ben Zakkai. Voor welke van de drie groepen zou jij kiezen? Leg je antwoord uit. Vergelijk het daarna met de antwoorden van je klasgenoten.

OPDRACHT 3 Een nieuw wapen

 Lees eerst 'de verdeelde stad' op het Infoblad

De ballista was een berucht Romeins wapen. Het is onder andere ingezet tijdens de belegering van Jeroesjalajiem.

Een ballista kon stenen en rotsblokken met een gewicht van 1 *talent* (30 kilo) afschieten over een afstand van twee *stadiums* (500 meter).

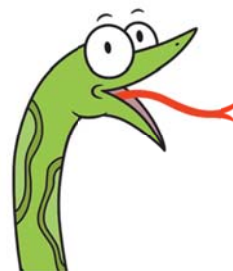
Een (nagebouwde) ballista

 Dit filmpje laat zien hoe een ballista werkt:
https://www.youtube.com/watch?v=jolYDinb_50

 Waarom was de *ballista* zo gevaarlijk voor een stad als Jeroesjalajiem?

OPDRACHT 4 De honing en de gifslang

 Lees eerst 'de list met de kist' op het Infoblad

 Vespasianus stelt een vraag over een kostbare pot met honing en een gifslang. In werkelijkheid bedoelt hij iets anders.

Wie of wat zou Vespasianus bedoelen met de kostbare pot honing?

 Wie of wat bedoelt hij met de gevaarlijke gifslang?

 Waarom zwijgt Jochanan ben Zakkai?

OPDRACHT 5 Held of Verrader?

 Lees eerst 'de drie wensen' op het Infoblad

 Rabban Jochanan ben Zakkai mag van Vespasianus drie wensen doen. Hij vraagt om een leerschool in Javne, een vrijgeleide uit de stad voor de familie Gamliël en een arts. Waarom zou hij juist deze drie wensen hebben genoemd?

 Hoe zou Jochanan ben Zakkai zich hebben gevoeld toen de keizer hem toestemming gaf om een jesjieva te openen in Javne?

Deze menora staat voor de Knesset, het Israëliësch parlement in Jeroesjalajiem. Er staan afbeeldingen op van belangrijke personen en gebeurtenissen uit de joodse geschiedenis.

Een van die personen is Jochanan ben Zakkai.

 Op welk moment in zijn leven is Jochanan ben Zakkai hier afgebeeld? Waarom juist dan?

 Jochanan ben Zakkai stond voor een moeilijke beslissing. Hij koos er uiteindelijk voor om met de Romeinen te gaan onderhandelen. Daarom vonden sommigen hem een verrader. Voor anderen was hij juist een held. Wat vind jij?

OPDRACHT 6 Kamtsa en Bar Kamtsa

 Lees eerst 'verwoesting' op het Infoblad

Waarom werd het beet hamikdasj verwoest? Omdat de Romeinen met zoveel en zo sterk waren? Of was er ook een andere reden? Daarover gaat het onderstaande verhaal.

Er was eens een man die een groot feest gaf. Hij nodigde iedereen uit, niet alleen al zijn vrienden maar ook de belangrijkste mensen van de stad. Een van de mensen die was uitgenodigd heette Kamtsa. Maar een bediende vergiste zich, waardoor de uitnodiging niet bij Kamtsa, maar bij Bar Kamtsa werd bezorgd. Die was er heel verrast mee. Hij wist dat degene die het feest gaf hem helemaal niet mocht, en dacht dat hij het op deze manier goed wilde maken.

Maar toen de gastheer merkte dat niet Kamtsa, maar Bar Kamtsa gekomen was werd hij erg boos. Bar Kamtsa moest onmiddellijk vertrekken. De arme man smeekte om toch te mogen blijven. Het zou een enorme schande voor hem zijn als hij werd weggestuurd. Bar Kamtsa bood aan om alles wat hij zou eten of drinken te betalen. Hij wou zelfs de kosten voor het hele feest op zich nemen, als hij maar mocht blijven. Maar de gastheer hield voet bij stuk, en stuurde Bar Kamtsa weg.

Bar Kamtsa was woedend op de gastheer, en heel erg teleurgesteld in de belangrijke mensen van de stad. Die hadden alles gehoord en gezien, maar niemand had het voor hem opgenomen. Daarom ging hij naar de Romeinen en vertelde allerlei roddels over het joodse volk. Korte tijd later besloten de Romeinen om het beet hamikdasj te verwoesten.

 Het bovenstaande is een midrasj, een wijze les van de Joodse geleerden in de vorm van een verhaal.

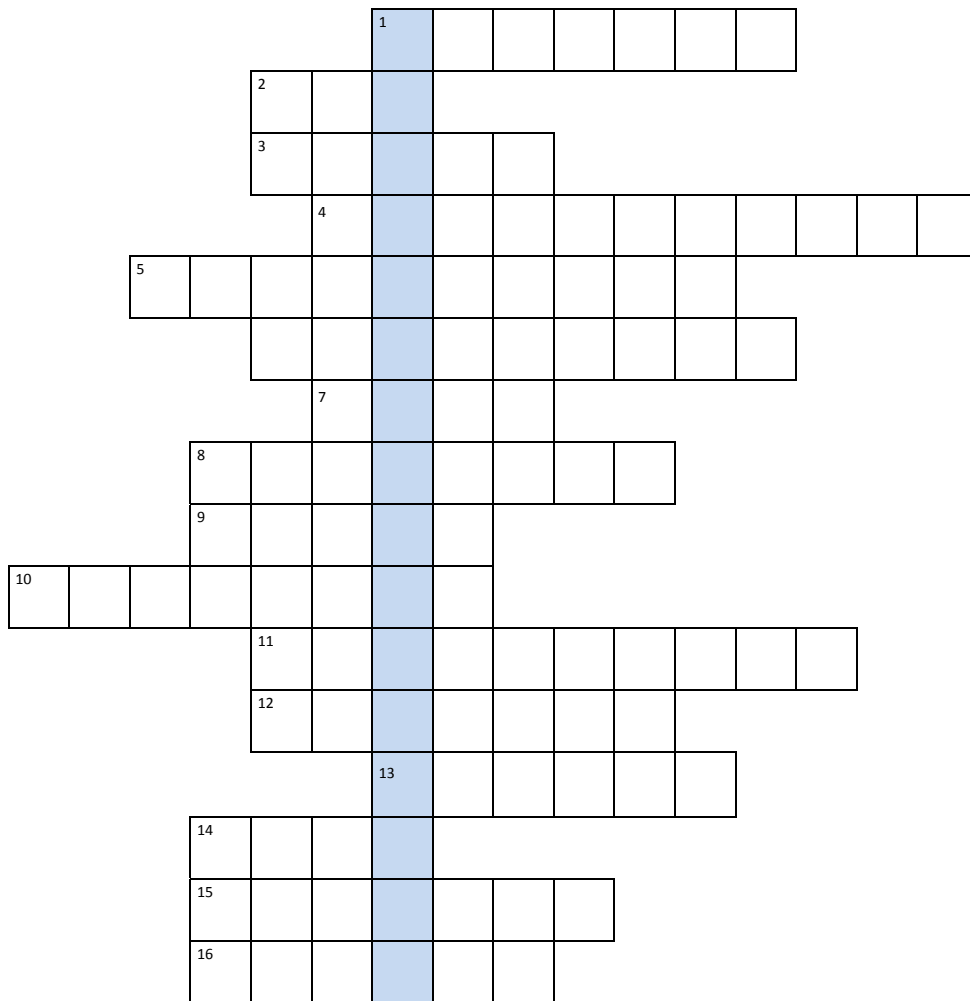
Wat is volgens deze midrasj de werkelijke reden voor de verwoesting van het beet hamikdasj?

Wat kunnen we uit deze midrasj leren?

OPDRACHT 8 puzzel

In de blauwe vakjes staat een datum. Waarom is dit een bijzondere dag?

- 1 Joodse groep die tegen de Romeinen vocht
- 2 Latijnse (Romeinse) begroeting
- 3 Het plaatsje waar Jochanan ben Zakkai een jesjieva opende
- 4 Een Romeinse generaal die keizer werd
- 5 Hier was Jochanan ben Zakkai drie dagen opgesloten
- 6 Monument in Rome dat herinnert aan 'De Joodse Oorlog'
- 7 Hierin werd Jochanan ben Zakkai de stad uit gesmokkeld
- 8 De stad waar Jochanan ben Zakkai is begraven
- 9 Dier dat generaal Vespasianus op een symbolische manier gebruikte
- 10 Gevaarlijk Romeins oorlogswapen
- 11 Hier stonden wachters om te voorkomen dat mensen de stad verlieten
- 12 De opvolger van Jochanan ben Zakkai
- 13 Voorwerp uit het beet hamikdasj dat de Romeinen meenamen als oorlogsbuit
- 14 Romeinse keizer
- 15 Joodse groepering die op een wonder hoopte
- 16 Titel van een Romeinse heerser